

[ความสำเร็จ คือ การเดินทาง]: อุปลักษณ์โนทัศน์
ในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม*
[SUCCESS IS A JOURNEY]: Conceptual Metaphors
on Pantip.com Website

พงษ์วิศิษฐ์ ปะนัดดา และภคกต เทียมกัน

Pongwisit Panattha and Pakapot Thiamthan

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nopphadol.1992@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์โนทัศน์ความสำเร็จคือการเดินทางในภาษาไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดการศึกษาอุปลักษณ์ของเลคอฟและจอห์นสัน เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์จากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม จำนวน 38 ห้อง

ผลการวิจัยพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทาง มีจำนวน 133 ถ้อยคำ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏมีความหมายเกี่ยวข้องกับการเดินทางใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง สถานที่ในการเดินทาง ทิศทางการเดินทาง ระยะทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง ซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นระบบความคิดของมนุษย์ที่เชื่อมโยงแนวคิดความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบกับสิ่งรูปธรรม คือ การเดินทาง และแนวคิดความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบกับสิ่งนามธรรม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความสำเร็จ นอกจากนี้ ถ้อยคำอุปลักษณ์ยังช่วยสะท้อนให้เห็นลักษณะของอุปลักษณ์เชิงโครงสร้าง ซึ่งสามารถเปรียบเทียบองค์ประกอบของวงความหมายปลายทางกับองค์ประกอบของวงความหมายต้นทางได้เป็นคู่ๆ อีกทั้งยังช่วยให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษา เนื่องจากเว็บไซต์พันทิปดอทคอมเป็นตัวแทนการใช้ภาษาของคนในสังคมปัจจุบัน ทำให้เห็นมุมมองของคนในสังคมที่เชื่อมโยงความสำเร็จซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนพยายามให้ได้มา กับการเดินทางซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนคุ้นเคย ใกล้เคียง และมีความรู้ความเข้าใจดี

คำสำคัญ: ความสำเร็จ; การเดินทาง; อุปลักษณ์โนทัศน์

*ได้รับบทความ: 16 สิงหาคม 2566; แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 17 ธันวาคม 2566

Received: August 16, 2023; Revised: December 16, 2023; Accepted: December 17, 2023

Abstract

The research article aimed to analyze metaphorical words reflecting the metaphor concept of success as a journey in Thai according to Lakoff and Johnson's conceptual metaphors. The research applied a qualitative method. The findings were presented by using a descriptive analysis method, and were analyzed by the use of Lakoff and Johnson's conceptual metaphors. The data was collected from 38 chatrooms on Pantip.com website.

The study found: 133 metaphorical statements about success as a journey. The metaphors that appeared had meanings related to travel in 5 characteristics, consisting of travel characteristics, travel places, travel directions, travel distances, and travel routes. The metaphors that appeared were related to travel in 5 ways, which helped to reflect the human thinking system that is connected by having a source domain or a concrete analogy is a journey and a target domain or an abstract analogy that is a success. In addition, the metaphors helped to reflect the characteristics of structural metaphor that could compare the elements of source domains and the elements of target domains in pairs. Furthermore, the metaphors also helped to see the perspectives of language users as Pantip.com website represented the language use of people in today's society that helped to see the perspectives of people in society that were connected to a success, which is something that everyone strives to achieve, and a journey, which is something that everyone is familiar with and well-understood.

Keywords: success; journey; conceptual metaphors

1. บทนำ

ความสำเร็จเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในชีวิตของมนุษย์ดังปรากฏในทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943, pp. 370-396) โดยคำว่า “ความสำเร็จ” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ เช่น พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (The Lexicon Webster Dictionary, 1977, p. 29) ได้กล่าวถึงความหมายของความสำเร็จว่า หมายถึง

การบรรลุถึงผลงานอย่างน่าพอใจตามเป้าหมาย ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ได้นิยามความหมายของคำว่า “สำเร็จ” ว่าหมายถึง เสร็จ ถึง บรรลุ ที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ผลสมประสงค์ จากความหมายข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จ หมายถึง การเสร็จสิ้นหรือบรรลุตามความต้องการตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

เมื่อพิจารณาความหมายของความสำเร็จที่กล่าวไปข้างต้น ความสำเร็จเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในความต้องการของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่ต้องพยายามให้ได้มา โดยไม่มีวิธีการหรือแนวทางที่แน่นอน การอธิบายความหมายของความสำเร็จจึงต้องอาศัยภาษาเป็นตัวกลางเพื่อถ่ายทอด โดยอธิบายความหมายที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรม ผ่านการใช้ภาษาประการหนึ่งเรียกว่า อุปลักษณ์ (Metaphor) ซึ่งเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 2003, pp. 4-5) กล่าวว่า โดยพื้นฐาน มนุษย์จะทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรม ทำให้การใช้ภาษาของมนุษย์เกิดเป็นอุปลักษณ์ เรียกว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ (metaphorical expression)¹ หมายถึงรูปภาษาที่แสดงให้เห็นความคิดในเชิงเปรียบเทียบทำให้ทราบถึงระบบความคิดที่มีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบโดยการเชื่อมโยงมโนทัศน์หนึ่งกับอีกมโนทัศน์หนึ่ง เรียกว่า อุปลักษณ์มโนทัศน์ (conceptual metaphor)²

ศุภชัย ต๊ะวิชัย (2561, หน้า 202-254) ศึกษาสถานภาพงานวิจัยอุปลักษณ์มโนทัศน์ในภาษาไทย พบว่า การศึกษาส่วนใหญ่นิยมนำถ้อยคำอุปลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมมาศึกษา โดยเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น นวนิยาย บทเพลง หนังสือพิมพ์ คลังข้อมูลภาษาไทย อีกทั้งยังพบว่า

แหล่งข้อมูลประเภทสื่อออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลหนึ่งที่มีผู้สนใจศึกษา ส่วนหนึ่งเพราะเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ผู้คนสามารถทำความรู้จักแลกเปลี่ยนความคิด รวมถึงแบ่งปันประสบการณ์กันผ่านการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นเครือข่าย

พันทิปดอทคอม (www.pantip.com) เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทหนึ่งที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม เนื่องจากมีห้องสนทนาที่ครอบคลุม เป็นฐานข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดแหล่งหนึ่ง โดยบุคคลต่างๆ สามารถแสดงความคิดเห็นในการถามตอบ บอกเล่าความรู้สึก เรื่องราว สอบถามประเด็นต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว จึงสามารถเป็นตัวแทนการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน และสะท้อนปรากฏการณ์ทางภาษาอย่างการใช้อุปลักษณ์ได้ (ศุภชัย ต๊ะวิชัย, 2566, หน้า 26; พิมพ์พิชา ดวงประเสริฐ, 2560, หน้า 1-2; ธนพล เอกพจน์, 2561, หน้า 377-400)

เมื่อพิจารณารูปภาษาที่ปรากฏคำว่า “ความสำเร็จ” ในเว็บไซต์พันทิปดอทคอมในเบื้องต้นพบว่า ปรากฏรูปภาษาที่ใช้เปรียบเทียบ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำเร็จผ่านลักษณะของการเดินทางหลายลักษณะ เช่น

(ก) “ความพยายามอยู่ไหน ความเหนื่อยอยู่ที่นั่น แต่มีความสำเร็จรออยู่ที่ปลายทาง”³ (032, 2561, กันครัว)⁴

¹ ผู้วิจัยพิจารณาใช้คำในภาษาไทยว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ ตามฉฐพร พานโพธิ์ทอง (2556)

² ในภาษาไทยมีการใช้คำเรียกที่หลากหลาย เช่น มโนอุปลักษณ์ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยพิจารณาใช้คำในภาษาไทยว่า อุปลักษณ์มโนทัศน์ ตามพจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) (2560)

³ การแสดงข้อความตัวอย่างในเอกสารฉบับนี้ จะแสดงตามอักขรวิธีที่ปรากฏในเอกสารต้นฉบับ

⁴ สามารถพิจารณารูปแบบการอ้างอิงตัวอย่างได้ในหัวข้อวิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่าง (ก) ปรากฏถ้อยคำ “รออยู่ที่ปลายทาง” ร่วมกับคำว่า “ความสำเร็จ” แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจความสำเร็จผ่านลักษณะของจุดหมายปลายทางของการเดินทาง

(ข) ทุกครั้งที่ฟองร้องบริษัท Sony ก็จะเข้าใจความสำเร็จเข้าไปที่ละก้าว (005, 2562, ซิลิคอนวัลเลย์)

ตัวอย่าง (ข) ปรากฏถ้อยคำ “เข้าใจ” ร่วมกับคำว่า “ความสำเร็จ” แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจความสำเร็จผ่านลักษณะของระยะทางของการเดินทาง และปรากฏถ้อยคำ “ก้าว” ร่วมกับคำว่า “ความสำเร็จ” แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจความสำเร็จผ่านลักษณะการกระทำ หรือกริยาอาการในการก้าวเดินไปยังจุดหมายปลายทาง

(ค) ทุกคนต่างใช้ทางลัดสู่ความสำเร็จโดยไม่สนใจคนอื่น โลกวนวาย จนเธอต้องมองหาวิธีแก้ปัญหา (049, 2563, เฉลิมไทย)

ตัวอย่าง (ค) ปรากฏถ้อยคำ “ทางลัด” ร่วมกับคำว่า “ความสำเร็จ” แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาทำความเข้าใจความสำเร็จผ่านลักษณะเส้นทางในการเดินทางหรือเส้นทางที่ใช้ในการเดินทาง ตัวอย่างข้างต้น พบว่ามีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวกับการเดินทางมาใช้เพื่ออธิบายลักษณะของความสำเร็จที่มีความเป็นนามธรรม สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับความสำเร็จชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงมโนทัศน์ของคนไทยที่มีต่อความสำเร็จ จึงสนใจศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบความสำเร็จคือการเดินทาง เพื่อให้เห็นถึงอุปลักษณ์มโนทัศน์ความสำเร็จคือการเดินทางใน

เว็บไซต์พันทิปดอทคอม และทราบมโนทัศน์เกี่ยวกับความสำเร็จของคนไทยที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษาที่แสดงออกมาในสื่อสังคมออนไลน์

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์มโนทัศน์ความสำเร็จคือการเดินทางในภาษาไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

การดำเนินการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์และอุปลักษณ์มโนทัศน์ความสำเร็จคือการเดินทางที่ปรากฏในเว็บไซต์พันทิปดอทคอมมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและอุปลักษณ์มโนทัศน์
2. ขออนุญาตใช้ข้อมูลการโต้ตอบกระทู้ต่างๆ จากเว็บไซต์พันทิปดอทคอม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม โดยสืบค้นข้อมูลจาก “Search Engine Smart Office” บนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม (www.pantip.com) ด้วยคำว่า “ความสำเร็จ” จากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม จำนวน 38 ห้อง โดยกำหนดการพิจารณาคัดเลือกข้อมูล ดังนี้

3.1 การคัดเลือกข้อมูลจะคัดเลือกข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จ คือ การเดินทาง ในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม เฉพาะชื่อ

กระทู้ และเนื้อกระทู้ในแต่ละห้องสนทนาที่ปรากฏในเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บถ้อยคำอุปลักษณณ์เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม โดยเลือกถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่แสดงการเปรียบเทียบระหว่างวงความหมายต้นทางและวงความหมายปลายทาง ทั้งนี้สิ่งที่นำมาเป็นวงความหมายต้นทางและวงความหมายปลายทางต้องอยู่ต่างแฉวงความหมายกัน ทั้งที่ปรากฏคำเชื่อม และไม่ปรากฏคำเชื่อม

3.3 การระบุชื่อเจ้าของกระทู้และสมาชิกผู้ตอบกระทู้ จะใช้ลำดับข้อมูลเพื่อระบุที่มาของข้อความ และห้องที่ปรากฏในโครงสร้าง “(ลำดับข้อมูล, ปีที่ปรากฏ, ห้องที่ปรากฏ)” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ฉ) ภาพความสำเร็จในการทำนาแบบอินทรีย์ ที่เกิดจากการลงมือทำจริง (001, 2562, กรีนโซน)

ตัวอย่างข้างต้นอธิบายได้ว่า

001 หมายถึง ลำดับข้อมูลที่ผ่านการคัดเลือกลำดับที่ 1

2562 หมายถึง ปีที่ปรากฏชื่อกระทู้หรือเนื้อกระทู้

กรีนโซน หมายถึง ชื่อห้องสนทนา

4. วิเคราะห์อุปลักษณณ์โนทัศน์ความสำเร็จที่ถ่ายโยงวงความหมายจากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์วงความหมายต้นทางและวงความหมายปลายทางของถ้อยคำอุปลักษณณ์ทั้งที่ปรากฏคำเชื่อม และไม่ปรากฏคำเชื่อม

4.2 วิเคราะห์การถ่ายโยงความหมายต้นทางจากสิ่งรูปธรรม สู่การถ่ายโยงความหมายปลายทางสู่สิ่งนามธรรม (ความสำเร็จ)

5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และนำเสนอข้อเสนอแนะ

4. สรุปผลการวิจัย

เมื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณณ์เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม จำนวน 38 ห้อง พบถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางจำนวน 133 ถ้อยคำ โดยถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่ปรากฏมีความหมายเกี่ยวข้องกับการเดินทางใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเดินทางสถานที่ในการเดินทางทิศทางการเดินทาง ระยะทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะถ้อยคำอุปลักษณะที่เปรียบเทียบความสำเร็จกับการเดินทาง

ลักษณะถ้อยคำอุปลักษณะที่เปรียบเทียบความสำเร็จกับการเดินทาง	จำนวนถ้อยคำอุปลักษณะ	ตัวอย่างถ้อยคำอุปลักษณะ
ลักษณะการเดินทาง	56	นำทางสู่ นำสู่ ก้าว ก้าวสู่ ก้าวเข้ามา ก้าวตาม ก้าวย่าง ก้าวผ่าน ก้าวกระโดด การเดินทาง เดินมา เดินบน เดินไป เดินทางสู่ เดินทางไป เส้นทาง มาพร้อม พาไป ไปถึงวิ่งตาม เดิมตาม ตามหา พาเราไป ตะกายหา กระโดด ตามหา วิ่งคว่ำตาม เปิดทางสู่ ปีนป่ายสู่ คืบคลาน ขับเคลื่อน ออกไปตามหา มุ่งสู่ โบายบิน นำพาไป
สถานที่ในการเดินทาง	51	ทาง เส้นทาง ถนน หนทาง ทางลัด จุดเริ่มต้น ปลายทาง เป้าหมาย จุดหมาย
ทิศทางการเดินทาง	12	ย้อนรอย เดินหน้า เดินหน้านำ ย้อนดูเส้นทาง ไม่เดินวน ย่ำ มุ่งตรงมา เดินหน้าสู่ ก้าวขึ้นไป
ระยะทางการเดินทาง	8	เข้าใกล้ ใกล้ ระยะทางอีกก็ก้าว ใกล้แค่เอื้อม ไม่ไกลเกินห้วงไกล อยู่ไม่ไกล
ลักษณะเส้นทางการเดินทาง	6	ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ สวยงาม แลกมาด้วยน้ำตา ไม่ราบรื่น มีแบบทดสอบ ไม่ได้มาง่ายๆ
รวม	133	

ตารางที่ 1 ข้างต้น ลักษณะถ้อยคำอุปลักษณะที่เปรียบเทียบความสำเร็จกับการเดินทางที่พบมากที่สุด คือ ลักษณะการเดินทาง ส่วนลักษณะที่พบน้อยที่สุด คือ ลักษณะเส้นทางการเดินทาง แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีการเปรียบเทียบความสำเร็จซึ่งเป็นนามธรรมกับการเดินทางซึ่งเป็นรูปธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะการเดินทาง กล่าวคือ ปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง

กับการกระทำ กริยาอาการ หรือลักษณะการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง เช่น นำทางสู่ เดินทางสู่ พาเราไป ตามหา ปีนป่ายสู่ มุ่งสู่ ยกตัวอย่าง

(1) วันนี้ที่ผมเดินทางสู่ความสำเร็จอย่างหนักเพื่อเขา (034, 2562, เฉลิมกรุง)

(2) ความชอบความหลงใหล ความถนัด ผลักดันให้เกิดความ เชี่ยวชาญ เพื่อนำทางสู่ความสำเร็จ (012, 2563, กันครัว)

(3) เจ้ากบตัวนั้นมันเป็นใบ้และหูหนวก มันไม่ได้ยิน และพูดอะไรทั้งสิ้นตอนที่มันปีนป่ายสู่ความสำเร็จ นั้น (057, 2565, พรหมชาติ)

ตัวอย่าง (1) (2) และ (3) ปรากฏถ้อยคำ อุปลักษณะ “เดินทาง” หมายถึง ไปสู่ที่ใดที่หนึ่งที่ ไกลออกไป “นำทาง” หมายถึง พาไปสู่ที่หมาย นำไปให้ถูกทาง และ “ปีนป่าย” หมายถึง ปีนหรือ ตะกายขึ้นไปด้วยความยากลำบาก ซึ่งเป็นถ้อยคำ ที่อยู่ในวงความหมายของการเคลื่อนที่ เป็นกริยา อาการที่แสดงให้เห็นถึงการเดินทางจากจุดหนึ่งไป ยังจุดหนึ่ง สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยง ความสำเร็จที่มีลักษณะเป็นนามธรรมกับกริยา อาการของการเดินทาง เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะ ของการเข้าหาความสำเร็จ

2. สถานที่ในการเดินทาง กล่าวคือ ปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับสถานที่ หรือเส้นทางที่ใช้ในการเดิน ทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง เช่น ทาง เส้นทาง ถนน หนทาง ทางลัด จุดเริ่มต้น ปลายทาง ยกตัวอย่าง

(1) แน่نونว่าเมื่อคิดที่จะ ‘ทำธุรกิจ’ หนทางแห่งความสำเร็จย่อมไม่ง่าย (023, 2561, คลับ)

(2) เพราะทุกคนต่างใช้ทางลัดสู่ความ สำเร็จโดยไม่สนใจคนอื่นโลกงู่นาย จนเธอต้องมอง หาวีธีแก้ปัญหา (049, 2563, เฉลิมไทย)

(3) ความเป็นกังวลเรื่องของอายุ ผู้บริโภคกลายเป็นเส้นทางสู่ความสำเร็จของ Sulwhasoo (030, 2564, กรุงโซล)

ตัวอย่าง (1) (2) และ (3) ปรากฏถ้อยคำ อุปลักษณะ “หนทาง” หมายถึง ทาง หรือช่องทาง

“ทางลัด” หมายถึง ที่หรือพื้นที่สำหรับใช้สัญจรเพื่ อ่นระยะทางหรือ่นระยะเวลา และ “เส้นทาง” หมายถึง ทาง แนวทาง ซึ่งเป็นถ้อยคำที่อยู่ในวง ความหมายของพื้นที่สำหรับใช้สัญจร เป็นสถานที่ ที่แสดงให้เห็นถึงการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยงความสำเร็จที่ มีลักษณะเป็นนามธรรมกับสถานที่ หรือเส้นทางที่ ใช้ในการเดินทาง เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของ สถานที่ที่ใช้เดินทางเพื่อไปสู่ความสำเร็จ

3. ทิศทางการเดินทาง กล่าวคือ ปรากฏ การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ข้อมูลของทิศทางในการเดินทางระหว่างจุดหนึ่งกับ อีกจุดหนึ่ง เช่น ย้อนรอย เดินหน้า เดินนำ ย้อนดู เส้นทาง ไม่เดินวนย่ำ มุ่งตรงมา ยกตัวอย่าง

(1) ด้วยความที่ตัวเนื้อเรื่องมันออก แนวล้ำผืน เดินหน้าหาความสำเร็จเอามากๆ (002, 2563, กล้อง)

(2) [BTS] ย้อนรอยความสำเร็จ [Dynamite] และสถิติต่างๆ (003, 2564, กรุงโซล)

(3) ในการที่เราจะก้าวขึ้นไปสู่ความ สำเร็จหรือรวยเร็วได้นั้น สิ่งหนึ่งที่ต้องมีก็คือ เป้าหมาย ในการทำงาน (012, 2564, ศาลาประชาคม)

ตัวอย่าง (1) (2) และ (3) ปรากฏถ้อยคำ อุปลักษณะ “เดินหน้า” หมายถึง การก้าวไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ร่างกายเคลื่อนที่ไป “ย้อน รอย” หมายถึง การทวนกลับตามรอยเดิม และ “ก้าวขึ้นไป” หมายถึง การยกเท้าเคลื่อนไปสู่เบื้อง บน เบื้องสูง หรือเบื้องหน้า ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดง ให้เห็นถึงทิศทาง หรือทางที่มุ่งไปในการเดินทาง จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง ทั้งในลักษณะของการมุ่ง

ไปข้างหน้า และการย้อนกลับไปด้านหลัง สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยงความสำเร็จที่มีลักษณะเป็นนามธรรมกับทิศทางในการเดินทาง เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของทิศทางหรือที่ตั้งของความสำเร็จ

4. ระยะทางการเดินทาง กล่าวคือ ปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวกับความยาวตามเส้นทางที่มีการเดินทางจากระหว่างจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เช่น เข้าใกล้ ใกล้ ใกล้แค่เอื้อม ไม่ไกลเกิน ห่างไกล อยู่ไม่ไกล ยกตัวอย่าง

(1) เราคือหนึ่งในผู้ผ่านไปรอบไฟนอล เราร้องไห้เลยคะ เพราะความสำเร็จมันช่างใกล้ เหลือเกิน (016, 2561, ไกลบ้าน)

(2) เมื่อคุณรู้ว่า GRIT คืออะไรและจะสร้างมันขึ้นมาได้อย่างไรทุกความสำเร็จย่อมอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม แม้คุณจะต้องเริ่มจากจุดที่ติดลบก็ตาม (012, 2563, หัวกอก)

(3) ใครเล่าจะรู้ว่าแท้จริงแล้ว ความสำเร็จอยู่ใกล้แค่เอื้อม เพียงแค่เราตัดสินใจลงมือทำ (041, 2564, พรหมชาติ)

ตัวอย่าง (1) (2) และ (3) ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ “ใกล้” หมายถึง ระยะทางสั้น หรือไม่ห่างกัน และ “ไม่ไกลเกินเอื้อม” หมายถึง ระยะทางไม่ห่างกัน สามารถเอื้อมมือถึงได้ “ใกล้แค่เอื้อม” หมายถึง ระยะทางสั้นเพียงแค่เอื้อมมือ ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงระยะห่าง หรือความยาวของการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง ทั้งในลักษณะของความใกล้ และความไกล สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยงความสำเร็จที่มีลักษณะ

เป็นนามธรรมกับระยะทางในการเดินทางเพื่อแสดงให้เห็นระยะห่างในการเข้าหาความสำเร็จ

5. ลักษณะเส้นทางการเดินทาง กล่าวคือ ปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับลักษณะของเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางไปสู่ความสำเร็จ เช่น ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ สวยงาม แลกมาด้วยน้ำตา ไม่ราบรื่น มีแบบทดสอบ ไม่ได้มาง่ายๆยกตัวอย่าง

(1) เส้นทางความสำเร็จมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ (012, 2561, เฉลิมไทย)

(2) แห้งประสบการณได้ก้น้อย “โกะ” เส้นทางความสำเร็จที่แลกมาด้วยน้ำตาและความพยายามจากเบปัสสู่วิถีนักกีฬา (001, 2562, ชานเรือน)

(3) ธนู: ทุกความสำเร็จก็ต้องมีหนทางของมัน ถึงไม่ราบรื่นหรือจะมีแบบทดสอบเข้ามาเยอะพอสสมควร (014, 2563, พรหมชาติ)

ตัวอย่าง (1) (2) และ (3) ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ “มิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ” หมายถึง ไม่ได้ราบรื่นง่ายดายเสมอไป และ “แลกมาด้วยน้ำตา” หมายถึง ทำสำเร็จได้แต่ต้องเสียน้ำตาเพื่อให้ได้มา “ไม่ราบรื่น” หมายถึง มีอุปสรรคเข้ามา “มีแบบทดสอบ” หมายถึง มีสิ่งที่วัดความสามารถหรือคุณสมบัติ ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเส้นทางระหว่างการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง โดยมีลักษณะของอุปสรรคหรือความยากลำบาก สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาเชื่อมโยงความสำเร็จที่มีลักษณะเป็นนามธรรมกับลักษณะของการเดินทาง เพื่อแสดงให้เห็นความยากลำบากในการเข้าหาความสำเร็จ

5. อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พื้นที่ปอดทคอม จำนวน 38 ห้อง พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทาง จำนวน 133 ถ้อยคำ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏมีความหมายเกี่ยวข้องกับการเดินทางใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง สถานที่ในการเดินทาง ทิศทางการเดินทาง ระยะทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง การวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางบนเว็บไซต์พื้นที่ปอดทคอมช่วยแสดงให้เห็นระบบความคิดที่มีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบโดยการเชื่อมโยงมโนทัศน์หนึ่งกับอีกมโนทัศน์หนึ่ง โดยมีแนวคิดมโนทัศน์ต้นทางหรือแบบเปรียบเทียบเป็นรูปธรรม คือ การเดินทาง และมีแนวคิดมโนทัศน์ปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบเป็นสิ่งนามธรรม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความสำเร็จ เนื่องจากเว็บไซต์พื้นที่ปอดทคอมเป็นตัวแทนการใช้ภาษาของคนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งช่วยให้เห็นมุมมองของคนในสังคมที่พยายามเชื่อมโยงความสำเร็จซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนพยายามให้ได้มา กับการเดินทางซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนคุ้นเคย ใกล้ตัวมีความรู้ความเข้าใจดี

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่ทำการศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับการเดินทาง พบว่าผลการศึกษាถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏข้างต้น มีความหมายเกี่ยวข้องกับการเดินทางสอดคล้องกับการศึกษาของนภัทร อังกูรสินธนา (2555) ที่ทำการศึกษาลักษณะการเดินทางในพุทธศาสนาซึ่งพบลักษณะการนำถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับการเดินทางที่มี

ลักษณะเป็นรูปธรรม มาเชื่อมโยงกับแนวคิดความหมายของสิ่งนามธรรมโดยพบลักษณะที่สอดคล้องกัน ได้แก่ สถานที่ในการเดินทาง และกิริยาการเดินทาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีการนำถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ที่อยู่ในบริบทการเดินทาง และกิริยาอาการที่ใช้ในการเดินทางมาใช้ เพื่อถ่ายทอดความหมายระหว่างลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบและสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบ และยังพบลักษณะที่มีความแตกต่างกัน คือ จากงานวิจัยข้างต้นพบว่า การเดินทางในพระพุทธศาสนาผู้เดินทางจะเดินไปบนเส้นทางที่ถูกต้อง คือ การเดินทางตามหลักธรรมะ แต่การเดินทางที่พบในจากการศึกษาในเว็บไซต์พื้นที่ปอดทคอม เป็นการเดินทางโดยทั่วไป ไม่มีวิธีการหรือหลักการให้ปฏิบัติตาม ผู้ที่เดินทางต้องหาวิธีการและแนวทางให้ได้มาซึ่งความสำเร็จด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะเส้นทางการเดินทางมีลักษณะที่ยากลำบาก เช่น ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ ไม่ได้มาง่ายๆ ซึ่งมีความแตกต่างกับลักษณะการเดินทางตามพระพุทธศาสนา

นอกจากนี้ จากการศึกษาลักษณะมโนทัศน์ความฝันจินเป็นการเดินทางตามมุมมองทางปริชานของ Siqi (2561, หน้า 74-93) ซึ่งพบลักษณะของการนำถ้อยคำที่เป็นอุปลักษณ์การเดินทางมาใช้เปรียบเทียบกับความฝันที่มีลักษณะเป็นนามธรรม โดยจากการศึกษาพบลักษณะของการนำถ้อยคำเกี่ยวกับการเดินทางมาใช้ที่สอดคล้องกัน ได้แก่ จุดเริ่มต้น กระบวนการเดินทาง และจุดหมายปลายทาง แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีการทำความเข้าใจสิ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมผ่านลักษณะของสิ่งที่เป็นรูปธรรม สะท้อนให้เห็นการนำ

ลักษณะของสถานที่ในการเดินทาง เช่น จุดเริ่มต้น และจุดหมายปลายทาง ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นนามธรรม นอกจากนี้ยังพบกระบวนการเดินทาง เช่น ทิศทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง ยังถูกนำมาใช้เพื่ออธิบายลักษณะของสิ่งที่เป็นนามธรรม และจากการศึกษาข้างต้น พบว่า การเลือกใช้ลักษณะเด่นของอุปสรรคการเดินทางในงานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมืองและสถานการณ์ทางสังคม แต่การเลือกใช้ลักษณะเด่นการเดินทางที่พบในจากการศึกษาในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ประสบการณ์ และถ้อยคำที่แสดงลักษณะทางกายภาพ

อนึ่ง ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980, pp. 45-46) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของอุปสรรคเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบมโนทัศน์หนึ่งผ่านอีกมโนทัศน์หนึ่งในเชิงโครงสร้าง ซึ่งสามารถเทียบองค์ประกอบของสิ่งที่ถูกเปรียบกับองค์ประกอบของแบบเปรียบเทียบได้เป็นคู่ๆ เช่น อุปสรรคมโนทัศน์ [ความรัก คือ การเดินทาง] (LOVE IS A JOURNEY) แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีการทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม ผ่านการนำวงความหมายของการเดินทางซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมไปใช้กล่าวถึง สะท้อนให้เห็นว่าถ้อยคำอุปสรรคช่วยสะท้อนอุปสรรคมโนทัศน์ได้

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
ข้อค้นพบที่สำคัญจากการวิจัยพบว่า

ถ้อยคำอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง สถานที่ในการเดินทาง ทิศทางการเดินทาง ระยะทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง ซึ่งช่วยแสดงให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาในสังคมปัจจุบันที่พยายามให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ โดยการได้มาซึ่งความสำเร็จไม่มีวิธีการหรือแนวทางที่แน่นอน อนึ่ง จากข้อค้นพบการทำความเข้าใจความสำเร็จและการได้มาซึ่งความสำเร็จซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการในการก้าวสู่ความสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาและเก็บข้อมูลถ้อยคำอุปสรรคและอุปสรรคมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ความเกลียด ความชื้อสัตย์ และความผิดหวังได้ หรือขยายการศึกษาและเก็บข้อมูลไปสู่แหล่งข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

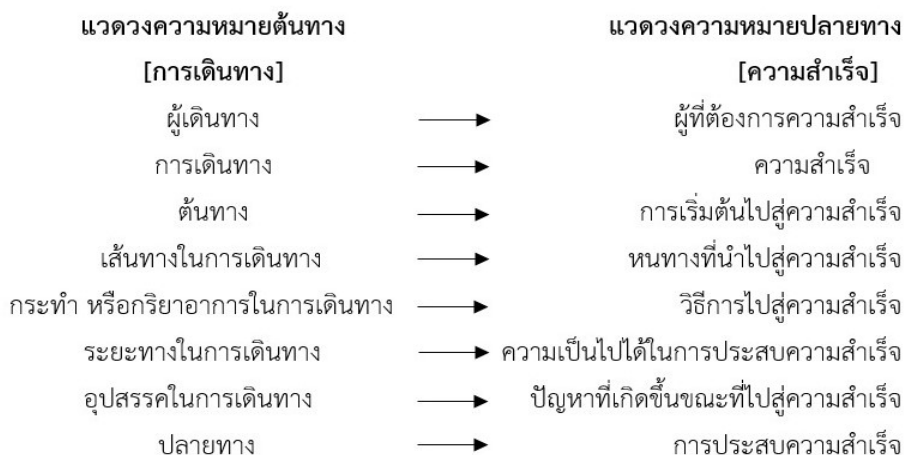
7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาถ้อยคำอุปสรรคเกี่ยวกับความสำเร็จคือการเดินทางที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับการเดินทางใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง สถานที่ในการเดินทาง ทิศทางการเดินทาง ระยะทางการเดินทาง และลักษณะเส้นทางการเดินทาง

เพื่อแสดงอุปลักษณณ์โนทัศน์ [ความสำเร็จ คือ การเดินทาง] สะท้อนให้เห็นว่า การเดินทางถูกนำมา

เปรียบเทียบกับความสำเร็จ ทั้งนี้ แสดงกระบวนการถ่ายทอดความหมาย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพล เอกพจน์. (2561). อุปลักษณณ์เชิงมนทัศน์ความจนในภาษาไทย: กรณีศึกษาการใช้ภาษาไทยบนเว็บไซต์ของพันทิปดอทคอม. รมยสาร, 16(1), 377-400.
- นภัทร อังกูรสินธนา. (2555). มัชฌิมาปฏิปทา: อุปลักษณณ์การเดินทางในพุทธศาสนา. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 4 75 ปี จากโรงเรียนสตรีศรีพิกัดครูสู่มหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน, 12-13 กรกฎาคม 2555, (หน้า 457-466). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พิมพ์พิชา ดวงประเสริฐ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมอย่างต่อเนื่อง: กรณีศึกษาของพันทิปดอทคอมหน้า. (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2560). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป). กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

- ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2556). การขยายความหมายของคำว่า “หลัง” ในภาษาไทย. *การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 9 การวิจัยสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12-13 กันยายน 2556*, (หน้า 24-41). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2561). สถานภาพงานวิจัยอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, (50)2, 202-254.
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- _____. (2003). *Metaphor we live by*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Journal Psychology Review*, 50, 370-396.
- Siqi, Y. (2561). อุปลักษณ์มโนทัศน์ “ความฝันจีนเป็นการเดินทาง”: มุมมองทางปริชาน. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 40(1), 74-93.
- The Lexicon Webster dictionary. (1997). *The New Lexicon Webster's Dictionary of the English Language*. New York: The English Language Institute of America.